

Afspraken van de PvdA-EK-fractie over integriteit

Vastgesteld 14 mei 2019

Vooraf:

Niet alle situaties zijn in regels te vatten. Bij de beoordeling van de gedragingen van PvdA-politici gelden de kernwaarden als uitgangspunt. De kernwaarden die ons politiek en persoonlijk handelen richting geven komen voort uit ons Beginselmanifest en staan in de Erecode PvdA (<https://www.pvda.nl/wp-content/uploads/2013/12/10327-erecode-pvda.pdf>), die door alle Eerste Kamerleden van de PvdA wordt onderschreven, als volgt verwoord:

Betrokkenheid

De PvdA strijdt voor emancipatie en komt op voor de zwakkeren in de samenleving. Dat vraagt onze zichtbare betrokkenheid bij het lot van de 'mensen achter de dossiers'.

Geloofwaardigheid

Politiek is alleen effectief als zij geloofwaardig, betrouwbaar en authentiek is. PvdA-politici vragen zichzelf en elkaar elke dag opnieuw of onze kernwaarden duidelijk genoeg zijn in ons handelen.

Onafhankelijkheid

We vinden dat macht om tegenmacht vraagt. Wij staan open voor initiatieven vanuit de samenleving, voor opvattingen van anderen en voor tegengeluiden maar maken natuurlijk zelfstandig en onafhankelijk afwegingen.

Openheid en verantwoording

Politiek en bestuurlijk handelen raakt het maatschappelijk belang en moet open, transparant en controleerbaar te zijn. Tot de politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid behoort ook het periodiek verantwoording afleggen in de breedste zin van het woord.

Respect

In ons Beginselmanifest spreken we over onze vrijzinnige moraal: tegen de achtergrond van voor iedereen geldende grondrechten is er ruimte voor verschillende levensbeschouwingen, levensstijlen en culturen.

Sober en dienstbaar

Politici zijn dienend aan de mensen die hen verkozen hebben tot hun vertegenwoordiger. In de manier waarop we politiek bedrijven stellen we het belang van kiezers en van de partij vanzelfsprekend boven ons eigen belang. We gaan verantwoord om met de aan ons toevertrouwde publieke middelen. En natuurlijk willen wij niet het onderste uit de kan als het gaat om persoonlijke geldelijke beloningen of andere tegemoetkomingen.

Inleiding

Op 21 mei 2019 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een nieuwe Gedragscode Integriteit die vanaf 11 juni 2019 gehanteerd wordt.

Zie onder: https://www.eerstekamer.nl/begrip/tekstversies_van_reglementen.

De hieronder beschreven afspraken van de EK-fractie van de PvdA over integriteit zijn **aanvullend** op deze Gedragscode van de Eerste Kamer en **onderdeel van** de algemene werkwijze van de PvdA-fractie van de Eerste Kamer.

Functies naast het Kamerlidmaatschap en eventuele belangen¹

Nieuwe functie naast het Kamerlidmaatschap

- a. Het aangaan van een nieuwe functie naast het Kamerlidmaatschap, dan wel een ander belang wordt:
 - i. vooraf schriftelijk gemeld aan de fractie en vervolgens
 - ii. besproken in de fractie. Bij aanhoudende twijfel binnen de fractie ziet het betrokken fractielid af van het woordvoederschap en/of de functie naast het Kamerlidmaatschap of belang.

Beraadslagingen in de fractie

- b. De leden van de PvdA-fractie melden bij schriftelijke en mondelinge fractie-inbreng expliciet de belangen en/of functie naast het Kamerlidmaatschap die in de context van de behandeling van het geagendeerde onderwerp redelijkerwijs van belang kunnen zijn.
- c. De leden van de PvdA-fractie onthouden zich van deelname aan de definitieve besluitneming/stemming in de fractie over zaken waarbij de belangen van de betreffende functie naast het Kamerlidmaatschap en/of andere belangen het Kamerlidmaatschap elkaar raken. Deelname aan de gedachtewisseling/beraadslaging in de fractie is toegestaan.

Woordvoederschap

- d. Indien er mogelijk sprake is van belangenverstrengeling voert het betreffende fractielid niet namens de fractie het woord op het betreffende onderwerp.

Lobby vanuit nevenfunctie of ander belang

- e. Indien een fractielid in een functie naast het Kamerlidmaatschap voor een specifiek belang opkomt en vanuit die functie geacht wordt daarvoor te lobbyen:
 - i. meldt dat fractielid dat belang telkens expliciet bij aanvang van zijn/haar deelname aan een intern fractieberaad over een (wets)voorstel dat raakt aan het onderwerp van dat belang, kan hij/zij derhalve ook geen woordvoerder op dit onderwerp zijn en volgt hij/zij bij dit (wets)voorstel in beginsel de fractielijn bij stemmingen.
 - ii. Bij optreden buiten de fractie en de Kamer maakt hij/zij steeds duidelijk in welke functie hij/zij optreedt, zodat geen verwarring kan ontstaan over de functie als lobbyist en de functie als Kamerlid. Na het neerleggen van een functie waarin hij/zij geacht werd voor een specifiek belang te lobbyen, kan een fractielid pas na een jaar een eventueel fractiewoordvoederschap op dat terrein aanvaarden.

Verantwoording

De leden van de PvdA-fractie dragen zorg voor een dusdanig deugdelijke en transparante administratieve afhandeling van uitgaven en declaraties, dat zij die te allen tijde kunnen verantwoorden².

¹ Zie voor omschrijving belang artikel 2 van de Gedragscode integriteit Eerste Kamer.

² De verantwoordingsplicht voor uitgaven geldt niet voor de vaste, forfaitaire 'beroepskostenvergoeding' voor Kamerleden.

Aannemen geschenken

Het aannemen van een geschenk (zoals gedefinieerd in artikel 4 van de gedragscode integriteit van de Eerste Kamer) boven 50 euro wordt, indien mogelijk vooraf, besproken in de fractie. Uitgangspunt is dat indien de fractie bezwaar heeft, het geschenk niet wordt aangenomen dan wel (indien al ontvangen) wordt geschonken aan een goed doel of wordt overgedragen aan de griffie van de Eerste Kamer.

Buitenlandse reizen in hoedanigheid van lid Eerste Kamer

- a. Deelname aan buitenlandse reizen op uitnodiging van en voor rekening van derden, die behoren tot het normale Kamerwerk, zoals reizen in het kader van internationale parlementaire assemblees, interparlementaire bijeenkomsten, werkbezoeken van de Kamer e.d. worden schriftelijk aan de fractie gemeld, in principe vooraf.
 - *Voor buitenlandse werkbezoeken mogen geen aanvullende financiële bijdragen worden geaccepteerd boven die geregeld worden in de "Reisregeling buitenland" (gebaseerd op het Reisbesluit buitenland) en in de "Regeling Vergoeding voor het deelnemen aan interparlementaire vergaderingen door Leden van de Eerste Kamer" van de Eerste Kamer zelf. Voor deelname aan vergaderingen van het Benelux-parlement geldt (uitsluitend) een aparte vergoedingsregeling van de Benelux zelf, die niet gecombineerd mag/kan worden met de hiervoor genoemde "Reisregeling buitenland" en de "Regeling Vergoeding etc." van de Eerste Kamer zelf.*
- b. Deelname aan buitenlandse reizen op uitnodiging van en voor rekening van derden, die niet tot het normale Kamerwerk behoren worden vooraf schriftelijk gemeld aan de fractie en in de fractie besproken. Uitgangspunt is dat indien de fractie bezwaar heeft, de reis niet op kosten van derden gemaakt wordt.
- c. Indien een fractielid, conform de toelichting van artikel 5 van de gedragscode integriteit van de Eerste Kamer, wil afzien van het tonen van een bepaalde reis in het reizenregister op grond van de veiligheid of persoonlijke levenssfeer van de betrokken dan wordt dit gemeld aan de fractievoorzitter resp. de vice-fractievoorzitter.

Integriteitscultuur bevorderen

Een open cultuur rondom integriteit ontstaat niet vanzelf. De leden van de PvdA-fractie gaan het gesprek hierover niet uit de weg en maken zaken bespreekbaar. Dit vraagt om een actieve inzet van de PvdA-fractie als geheel en de leden afzonderlijk, in de PvdA-fractie maar ook in de Eerste Kamer als geheel. De leden van de PvdA-fractie voelen zich nadrukkelijk medeverantwoordelijk voor een open integriteitscultuur in de Eerste Kamer.

Dit vraagt om een focus van de fractie op samen leren en verbeteren. Uitgangspunt hierbij is dat, ter begeleiding van dit leerproces, externe expertise wordt ingeroepen.

Dit leerproces wordt geborgd door:

- a. Integriteit is een onderwerp dat bij de individuele voortgangsgesprekken aan de orde komt.
- b. De integriteitsafspraken als geheel worden minimaal eenmaal per jaar expliciet in de fractie aan de orde gesteld. Voor deze bespreking wordt ook de portefeuillehouder van het partijbestuur uitgenodigd.
- c. Per zittingsperiode van 4 jaar wordt tweemaal een training/intervisie van de fractie op het gebied van integriteit georganiseerd. Met aandacht voor het bespreken van casuïstiek en om met elkaar van gedachten te wisselen over normstelling. De eerste maal spoedig na de verkiezing van een nieuwe fractie. Voor deze bijeenkomsten wordt ook de portefeuillehouder van het partijbestuur uitgenodigd.

Schending afspraken

Mogelijke integriteitskwesties worden z.s.m. besproken in de fractie. De fractie betreft de portefeuillehouder van het partijbestuur hierbij. Integriteitskwesties raken namelijk niet alleen de persoon en de fractie, maar ook de partij. Daarom is zorgvuldigheid geboden.

Bij de afhandeling van integriteitskwesties zijn de erecode van de PvdA, de gedragscode integriteit van de Eerste Kamer en de hierboven vermelde afspraken leidend.

14 Mei 2019